

Мл 49р

адам

и

КОМЕДИЯ
В ТРИ
ДЕЙСТВИЯ

ева

от Х. Бардута

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"- Русе

120000888944

490263

Една дума за моята публика в Русе

За моите зрители в Русе бих желал да намеря дума за гореща обич, каквато още не е изречена. И това е, защото с вас, драги мои приятели, ме свързват най-скъпи спомени. Първата моя пиеса, написана след Освобождението, а именно „Отровна билка“, се игра и в Букурещ, и в Русе. Моята комедия (на която много държа) — „Сицилианска защита“ — се игра и в Русе, и в Букурещ.

„Адам и Ева“ се игра в Букурещ и ето, че тя ще има премиера и в Русе. Как да не бъде развълнуван? Как да забравя топлотата, с която бях обграден преди тринадесет години, когато бях при вас? Имал съм премиери, пиесите ми са играни в множество столици в света, но Русенският театър никога няма да забравя. Ето, скъпи другари, че тази вечер се срещаме отново. Вие в залата, а аз — на сцената. Аз — във вид на пиеса, която ви представям и в която излагам своите мисли и своите схващания.

Както веднага ще видите, тук не се касае до никакъв библейски Адам и Ева, изписана от рая. Става дума за Адам и Ева, но твърде земни, които се срещат, харесват се и ще се обичат. Обаче при условия на нови, по-високи морални норми, така, както изисква нашето време; така, както изисква нашето общество.

Нашата епоха и нашият обществен строй осъжда всички пороци на миналото. Част от тях слабости — бремe от едно минало, с което се разделяме, се осмиват в „Адам и Ева“.

В Букурещ, Полша, Унгария, където се игра пнесата, хората се забавляваха и се смяха. Бих бил много щастлив да видя — защото надявам се да бъда на премиерата във вашата среда, — че и вие ще се забавлявате, скъпи мои приятели в Русе.

До премнерата аз съм ви изпратил като авангард моя приятел — именитият наш румънски режисьор Пон Кожар, за да постави пнесата на русенска сцена. Уверен съм, че ми е приготвил приятна изненада с тази постановка, както има навика да върши това и в Букурещ.

Скъпи мои зрители, тази вечер съм много развълнуван. Не бих желал да ви разочаровам.

Стискайте палци!

Горе завесата!

Antel Vizanya

Приятелят ми — драматургът БАРАНГА

(специално за русенските зрители)

Той е на 50 години, но не ще му дадете дори и 30. Беше лекар и то прекрасен. Напусна медицината от любов към литературата. Беше публицист и то много добър. Напусна публицистиката за поезията. Беше поет и действително добър. Напусна поезията за театъра. Никога няма да напусне театъра, макар че е много добър драматург. Написа 15 пиеси, драми и комедии. Всичките ги поставих на сцената и всичките имаха успех. Той е един драматург, който се харесва. Това е неговият чар. Пише добри роли. Щастие е за актьора да играе в неговите пиеси, а за режисьора да ги поставя на сцената. Радост е да работиш върху текст, написан от Баранга. Има веселост, има сълзи, има и убедителност. Какво може да се иска повече? Познавам го от 20 години и вече не се разделихме. Който го познае, остава му верен за цял живот. Вярвам, че също се е случило със зрителите от Русе. Така ще бъде и напред, защото Баранга пише за своята публика искрено и с усмивка на уста. Защото този драматург вярва в някои неща, но вярва дълбоко и упорито: вярва в човека, вярва в социализма, вярва в красотата. „Адам и Ева“ изразява по нещо от всичко това. Вярвам и се надявам, че пиесата ще се хареса и на вас.

На мен, в Букурещ, ми хареса. Затова я поставих на сцената. Тя се хареса и на режисьора Пон Кожар, изтъкнатия мой събрат.

Желая ви, прочее, една приятна вечер. Това ще бъде най-голямата ми радост.

Сика Александреску

народен артист на Румънската народна република,
главен режисьор на Националния театър — Букурещ.

Срещам се за втори път с българските зрители. Вълненията ми не са по-малко нито по брой, нито по сила, отколкото преди три години, при първата наша среща — постановката на „Журналисти“ на сцената на Младежкия театър в София.

Както се казва, тогава работите свършиха добре и за театъра, и за зрителя. И не е тайна — мога да споделя — беше един рядък случай, когато и режисьорът беше съвсем доволен.

Още не мога да ви поверя никакви тайни, които се отнасят за сегашната ми работа. Вие, зрителите, ще прецените. За вас е запазена първата дума!

Ион Кожар

Русе, 12. I. 1964 год.

НАРОДЕН ТЕАТЪР „САВА ОГНЯНОВ“ — РУСЕ

носител на орден „Червено знаме на труда“

СЕЗОН 1963—1964 год.

А Д А М И Е В А

комедия в 3 действия от Аурел Баранга

АДАМ	— Стефан Стефанов
ЕВА	— Бистра Бодурова
МАНОЛАКЕ	— Минчо Николов
ВИКТОР	— Ангел Геров
МЕЙКУ	— Николай Лилянов, Атанас Балбузанов
НАКУ	— Димитър Йорданов
ТАКУ	— Димитър Малчев, Николай Лилянов
АКТЬОРЪТ	— Александър Бечев
СЕРВИТЬОРЪТ	— Стоян Бъчваров
КЛОТИЛДА	— Кина Македонска
ЛУИЗА	— Ева Ганева
ДОМАКИНЯ НА ХИЖАТА	— Мила Донева
МОМИЧЕТО	— Майя Томова
МОМЧЕТО	— Божидар Манев

РЕЖИСЬОР **ИОН КОЖАР** — НР Румъния

Художник **ЖУЛ ПЕРАХИМ** — НР Румъния

ЛИЛИ ПОПОВА

Музикални илюстрации **ДУМИТРУ МИХАИЛЕСКУ**

Пом. режисьор Ст. Маринов, суфльор А. Панайотова, театър-майстор Д. Найденов, зав. пост. заст. П. Панайотов, худ. осветление Г. Хараламбиев, изпълнители на костюмите К. Димитрова и Сл. Николов, ръков. на дърв. ателие П. Банов, ръков. на тапи. ателие И. Великов, реквизит В. Сапунджиев, грим и перуки Ст. Станоев и Здр. Сярова, ръков. на гардероба Ст. Найденова, железар П. Андреев.

ПЬЕСАТА СЕ ПОСТАВЯ ЗА ПЪРВИ ПЪТ В БЪЛГАРИЯ.

ПРЕМИЕРА 20 януари 1964 год.

Авторът и пиесата

Появата на новата комедия на Аурел Баранга „Адам и Ева“ чувствително променя съотношението между драмата и комедията в драматическото му творчество. Изглежда, че авторът се е установил за дълго време в последната насока с очевидното намерение да продължи сатиричния лов на едни несъвместими нрави — в различна степен и от различна гледна точка — със социалистическия морал; нрави, които в сегашния стадий на нашето развитие ни се струват чисто и просто допотопни, макар доскоро да бяха действителност.

Вичуването на старите отживелици представлява истинската същност на сатирата. И Баранга в това отношение се очертава като един надарен автор. Той се заема да осмива и демаскира. Той използва сатирата с нейните специфични форми и средства даже в своите драми — темите, конструкцията и конфликтът на които по общите правила не биха намерили място за такава тенденция.

В политическите драми: „Черни години“ или „Триумфалната арка“, в социалната драма „Златната реколта“, в психологическата пиеса „Отровна билка“ или в сантименталната драма „Рецепта за щастие“ съществуват елементи на сатира, която ту временно проблисва, ту пък се разпростира, вплетена в цялостната драматическа нишка.

Разбира се, напрежението и остротата не са еднакви навсякъде, а се определят от обективната стойност и диалектиката, от тежестта, състоянието и перспективата на осъждания порок.

Съществува голяма разлика между грубата карикатура, гротеската на буржоазните журналисти в „Черни години“, мръсното

политиканство на провинциалните буржоа от „Триумфалната арка“ или озлобените бюрократи-врагове от „Побеснялото агне“ и осмиването на младите агрономи от „Сицилианска защита“.

В „Адам и Ева“ зрителят наново ще се намери пред една значителна и красноречива карикатура. . . Гледайки Манолаке, Виктор, Мейку, Таку, Наку зрителят ще си спомни карикатурната група от „Побеснялото агне“ и „Триумфалната арка“ и ще установи още веднъж, че Баранга има особена дарба и забележителна наклонност към този вид карикатури.

Макар че нашите петима герои са някакви мизерни чиновници от стар тип и пътят им стига там, където трябва да стигне — именно затворът — и е изпъстрен със смешни лъкатушения от гротескни ситуации, с глупави мисли и изрази, от които извира основният поток на комизма и смеха.

Но не от тук извира и основната идея на комедията, пред която съществуването и авантюрите на тази петорка остават някак на заден план. Крайният извод на комедията не е: „Не кради! Не потъпквай законите и морала на социалистическото общество, не бъди издребнял звяр и егоист, не бъди човек нечестен, душевно замърсен, в противоречие с морала и идеалите на своите другари!“ Това са истини, които не трябва да се изтъкват днес (с или без допълнението „защото ще стигнеш до затвора“).

Урокът от комедията е друг: „Не търпи злото, грозното, лъжата, безчестието; бъди борец срещу моралните пороци на старото време, смятай се задължен да ги демаскираш, да ги изкореняваш! Чувствавай се отговорен пред всички за онова, което мърти и разваля красотата на нашия нов живот!“

Този е основната идея на комедията и тя изхожда от поведението на Адам Винтила. Първото впечатление на зрителя е, че този млад и скромн коректор не носи в себе си характерните черти

на положителния герой на нашето време. Адам се представя като някакъв поет-мечтател от лятната градина-ресторант, разсеян работник; сякаш е човек, лишен от благородни амбиции и творческа енергия. (Обаче същият този Адам, срещнал се пряко с голямата задача на живота, предприема смела и героична постъпка. Той се приличва на помощ на човека. . . , изпълнява задължението си на гражданин на нашето време и името на цялото социалистическо общество, като демаскира цяла банда от подлеци, вслушвайки се изключително в гласа на своята съвест без никакво непосредствено задължение или конкретна отговорност. Живеният принцип на Адам е формулиран от самия него така: „При всички обстоятелства всеки от нас е едновременно и обвинител, и обвиняем“!

Ако, някъде се появи някакво нарушение на социалистическия морал, никой не може да бъде освободен нито от отговорността за факта, нито от задължението на присъдата!

Само такова дейно участие на колективното съзнание може да гарантира прогрес, достойнство и щастие за всички нас!

Случило се е в нашата комедия Адам да бъде очарователен млад човек, а Ева — красива жена. Любовта между тях, без да бъде неизбежна, е напълно естествена. Но не борбата за любовта е темата на комедията на Баранга, а борбата за новото съзнание, без което и любовта не може да бъде красива, истинска, достойна за своето име.

Из програмата на Румънския национален театър
за спектакъла „Адам и Ева“.

